

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI**

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

**S.D. Norqulov, F.S. Atamuratova
F.S.Umarova**

IBN SINO TIB QONUNLARI

O'QUV QO'LLANMA

Toshkent – 2022

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI**

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH
VAZIRLIGI**

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

**Norqulov Suxrob Dusmuratovich
Atamuratova Feruza Sadullayevna
Umarova Farida Saidikramovna**

IBN SINO TIB QONUNLARI

**60911100 – Xalq tabobati
ta'lim yo'nalishi uchun**

O'QUV QO'LLANMA

Toshkent – 2022

Tuzuvchilar:

- S.D.Norqulov – Toshkent tibbiyot akademiyasi Ijtimoiy fanlar kafedrasi mudiri, falsafa fanlari doktori
- F.S.Atamuratova – Toshkent tibbiyot akademiyasi Ijtimoiy fanlar kafedrasi dosenti, falsafa fanlari nomzodi
- F.S.Umarova – Toshkent tibbiyot akademiyasi Ijtimoiy fanlar kafedrasi katta o'qituvchisi, falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Taqrizchilar:

- O'.M.Abilov – TTA Ijtimoiy fanlar kafedrasi professori, falsafa fanlari doktori
- X.S.Jumanazarov – O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Tarix instituti katta ilmiy xodimi, tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Mazkur o'quv qo'llanma 60911100 – Xalq tabobati ta'lim yo'nalishi uchun mo'ljallangan bo'lib, Toshkent tibbiyot akademiyasining 2021 yil 6 sentyabrdagi 380-sonli buyrug'i 1-ilovasi bilan tasdiqlangan o'quv dasturi asosida tayyorlangan. O'quv qo'llanma oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilari, talaba-yoshlari, barcha shu sohaga qiziquvchilarga mo'ljallangan.

Mazkur o'quv qo'llanma O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2022 yil 9-sentyabrdagi 302-sonli buyrug'iga asosan nashr etishga ruxsat berilgan.

Ruxsatnoma № 302-25

KIRISH

So'nggi yillarda sog'liqni saqlash tizimida davlat siyosati darajasida islohotlar amalga oshirilib kelinmoqda. Xalqimiz sog'lig'ini mustahkamlashni eng ustuvor vazifa deb qaralib, xorijiy yutuqlarni o'rganib milliy tibbiyatga joriy etilayotgani, shifoxonalarni, tibbiy ta'limga muassasalarining moddiy-texnik bazasini yaxshilanayotgani, zamonaviy asbob-uskunalar bilan ta'minlanayotgani, shifokorlarni xorijdagi nufuzli klinika, universitetlarda malakasini oshirayotgani shular jumlasidandir.

Shu bilan birga yurtimizning boy tarixini o'rganish, buyuk allomalar madaniy merosini qayta tiklash hamda chuqur o'rganish, xalqimizga, dunyoga yetkaza borasida ham ulkan ishlar amalga oshirilmoqda. Muhtaram Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganidek: "Mamlakatimizdagidek boy tarix, bobolarimizdek buyuk allomalar hyech qayerda yo'q"¹.

O'zbekistonda tarixiy-madaniy merosni asrash, unga tayanish va shu asosda milliy taraqqiyotga erishish davlatimiz siyosatining ustuvor yo'naliishlaridan biridir. Mustaqillikning ilk kunlaridayoq xalqimiz, millatimiz tarixiga taalluqli barcha merosni obyektiv tiklashga kirishildi. Abu Nasr Forobi, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sino, an-Nasafiy, az-Zamaxshariy, Imom Buxoriy, at-Termiziyning asarlari chop etildi, Ahmad Yassaviy, Bahouddin Naqshband, Yusuf Hamadoniy, Najmiddin Kubro, Mahdumi A'zam Kosoniy, Xoja Ahror Valiy, Jaloliddin Rumiy, Faruiddin Attor, Nizomulmulk, as-Samarqandiy, Mirzo Ulug'bek, Kamoliddin Behzod, Ogahiy va ma'rifatparvar jadidchi bobolarimizning ma'naviy merosi tadqiq qilindi. Imom Buxoriy nomidagi Toshkent islam instituti, O'zbekiston xalqaro islam akademiyasi, Samarqandda Imom Buxoriy xalqaro ilmiy tadqiqot markazi va boshqa ilmiy markazlar tashkil etildi. Buxoro, Samarqand, Xiva va Shahrisabz shaharlaridagi tarixiy - me'moriy obidalar zamonaviy, innovation texnologiyalar asosida ta'mirlandi. Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoyev ta'kidlaganidek "Biz O'zbekistonning yangi qiyofasini yaratishga kirishgan ekanmiz, buni avvalo milliy madaniyatimizni rivojlantirishdan boshlanishimiz lozim."²

Mazkur o'quv qo'llanma buyuk alloma bobomiz Abu Ali Ibn Sino hayoti va ijodi, ilm-fanga qo'shgan ulkan hissasi, bunut dunyo tabobati rivojiga katta xissa qo'shgan "Tib qonunlari" asari, shuningdek, Ibn Sino yashab, ijod qilgan davr allomalari, ustoz va shogirlari faoliyatiga tegishli ma'lumotlarni talaba-yoshlarimizga yetkazish maqsadida tayyorlangan.

¹ <https://xs.uz/uzkr/post/shavkat-mirziyoyev-mamlakatimizdagidek-boj-tarikh-bobolarimizdek-buyuk-allomalar-hech-qaerda-joq>

² Qarang: "Xalq so'zi", 2017 yil 26 dekabr.

MUNDARIJA

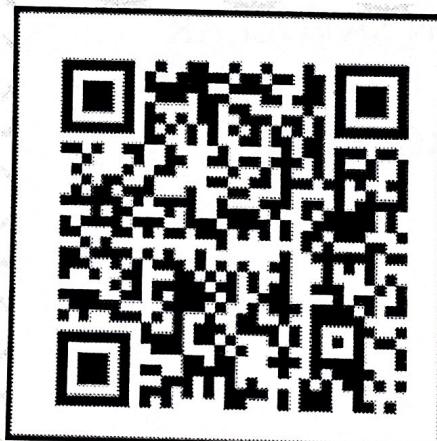
KIRISH	3
1-mavzu: Somoniylar davlatining ijtimoiy-madaniy muhiti	4
2-mavzu: Abu Ali Ibn Sinoning hayoti va ilmiy faoliyati	11
3-mavzu: Olimning ilmiy merosi	68
4-mavzu: Abu Ali Ibn Sinoning fanlar rivojlanishiga qo'shgan hissasi	82
5-mavzu: Abu Ali Ibn Sinoning falsafiy qarashlari	92
6 -mavzu: Tib qonunlari - tibbiyotning mukammal ensiklopediyasi	102
7-mavzu: Tib qonunlarida axloq va tibbiyot etikasi	118
8-mavzu: Ibn Sinoning tarbiya haqidagi qarashlari	134
9-mavzu: Ibn Sino va hozirgi zamon	148
NAZORAT UCHUN SAVOLLAR	158
ADABIYOTLAR RO'YXATI	161

Norqulov Suxrob Dusmuratovich
Atamuratova Feruza Sadullayevna
Umarova Farida Saidikramovna

IBN SINO TIB QONUNLARI

*60911100 – Xalq tabobati
ta’lim yo ‘nalishi uchun*

O’QUV QO’LLANMA

Nashr ruxsatnomasi

Bosishga 27.10.2022 yilda ruxsat etildi.
Bichimi 84x108 1/32. Bosma tabog‘i 10.
Garnitura “Times New Roman”. Ofser qog‘oz.
Adadi 100 nusxa. Buyurtma № 95.
Bahosi kelishilgan narxda.